

Nikola Pastuović

Nekoliko refleksija uz osobu i djelo Ane Krajnc

Rijetki su oni koji se mogu osvrnuti iza sebe i vidjeti respektabilni međunarodno prepoznati rezultat svojeg mnogogodišnjeg teorijskog i praktičnog djelovanja na afirmaciji humane ideje cjeloživotnog učenja u dijelu koje se odnosi na obrazovanje odraslih. Jedna od onih koja to može je profesorica Ana Krajnc. Upoznao sam kolegicu Anu najprije preko njezinog znanstvenog djelovanja, a tek potom osobno. Bilo je to u Ljetnoj andragoškoj školi u Poreču u kojoj je profesorica Krajnc bila zapažena nastavnica. Ljetna andragoška škola bila je sedamdesetih i osamdesetih godina prošloga stoljeća okupljalište vodećih jugoslavenskih i europskih teoretičara i praktičara obrazovanja odraslih. Nju je organizirao Andragoški centar iz Zagreba koji je izdavao i kulturni časopis *Obrazovanje odraslih*, kasnije *Andragogiju*, glasilo Zajednice narodnih i radničkih sveučilišta Hrvatske i Saveza andragoških društava Jugoslavije. U *Andragogiji* je, kao član redakcije i kao pisac, sudjelovala i dr. Ana Krajnc. Te su dvije institucije (ljetna škola i časopis) doprinijele međunarodnoj afirmaciji andragogije kao posebne znanstvene discipline o obrazovanju odraslih, i Jugoslavije kao jedne od vodećih zemalja u tom znanstvenom području. U tome je udio profesorice Krajnc, bio velik.

Pregledni članak o andragogiji u svjetskoj enciklopediji o obrazovanju odraslih (*Lifelong Education for Adults*, urednik Colin Titmus, 1989), napisala je Ana Krajnc. U Međunarodnoj enciklopediji obrazovanja (*International Encyclopedia of Education*, urednici Torsten Husen i Neville Postlethwaite, 1994), profesori Dušan Savićević i Ana Krajnc jedini su citirani autori iz jugoslavenskih, odnosno postjugoslavenskih zemalja. Svi koji smo sudjelovali na svjetskoj konferenciji 1993. godine u Ljubljani, održanoj pod naslovom *Rethinking Adult Education for Development*, sjećamo se njezinog maestralnog moderiranja diskusija što su je vodili tada najveći teoretičari obrazovanja odraslih. Ta je konferencija bila te godine najveći međunarodni skup o obrazovanju odraslih.

Djelo Ane Krajnc meni je bilo osobito zanimljivo i blisko zbog sličnosti našeg znanstvenog razvoja koji je bio donekle atipičan u odnosu na druge vodeće jugoslavenske andragoge. Oboje smo poliprofilnog obrazovanja, tj. oboje smo stekli formalne pedagojske i psihologijske kompetencije, a tijekom istraživačke djelatnosti i sociologijske. To držim važnim jer je obrazovanje odraslih polje polidisciplinarnih i interdisciplinarnih istraživanja. Njihove rezultate je potrebno povezati za što su potrebna znanja o obrazovanju proizvedena u društvenim znanostima što istražuju obrazovanje. Teorijska širina omogućila je Ani da zahvati probleme obrazovanja odraslih šire nego što su to činili oni andragoški teoretičari koji su se „odmetnuli“ od tradicionalne pedagogije jer su prihvatili činjenicu da se načela odgoja djece i mladih ne mogu primijeniti na odrasle koji uče drugačije i žive i rade u drugačijim uvjetima.

Ova moja sjećanja na događaje u kojima je kolegica Krajnc igrala važnu ulogu nemaju, dakako, ambiciju obuhvatiti sva područja njezina djelovanja, jer mi ona, uostalom, ni ne mogu biti dovoljno poznata. O njima svjedoče pisci drugih priloga u ovoj monografiji. Moja je nakana istaknuti samo one momente kojih sam bio svjedok i one teorijske priloge koji su utjecali na razvoj teorijske misli i na andragošku praksu u Hrvatskoj. To su ponajprije radovi konceptualne naravi kojima je verificirano postojanje andragogije kao posebne obrazovne znanosti (što me i nadalje podupire u nastojanju da i u Hrvatskoj pokrenemo studij andragogije), te utjecaj na praksu obrazovanja ljudi treće životne dobi. Utjecaj Ane Krajnc na teoriju i praksu obrazovanja ljudi treće životne dobi u Hrvatskoj ne može se precijeniti. Dobra praksa u tom području, koju je sa suradnicima ostvarila u Sloveniji, bila je poticaj i uzor prema kojem je pokrenuto Sveučilište za treću životnu dob pri Pučkom otvorenom učilištu u Zagrebu. Zato smo zamolili kolegicu Krajnc da o tome napiše poglavlje u knjizi *Obrazovanje odraslih: teorijske osnove i praksa* što ju uređuju pisac ovih redaka i dr. Tihomir Žiljak koji u Pučkom otvorenom učilištu vodi istraživački odjel. Mi se nadamo i daljnjoj plodnoj suradnji s profesoricom Krajnc jer je i dosadašnja pokazala da znanost, koja doprinosi znanstvenom napretku, ne poznaje državne granice.